

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLĂRĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminica.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

Tâlcul unei strădanii.

Zilele trecute am primit prin superioritatea oficială o sumă de broșuri din „Biblioteca creștinului ortodox”, spre distribuire între credincioși. Eram foarte curios să văd, ce impresie va face asupra credincioșilor și ce rezultat moral se va putea înregistra, în urma acestei propagande. La orice caz eram puși, păstor și turmă, în fața unui nou mijloc de evanghelizare, pentru care s'au adus și se vor mai aduce multe jertfe.

După o predică ocazională, s'au luat pe rând în fața credincioșilor broșurile primite și s'a rezumat în câte-va cuvinte, conținutul bogat în învățăminte al cărților. În felul acesta s'a trezit interes pentru aceste scrieri. Fețele credincioșilor păreau iluminate de bucurie. Primiau ceice știu cetii cu nespūsă fericire hrana sufletească creștină în aceste cărțicele.

Durere însă lipsind cu mult prea multe exemplare, decât să se poată împărți tuturor, mulți au rămas nesatisfăcuți. Regretam acest fapt. Spre marea noastră uimire, ceice primișeră câte un exemplar, văzând acest neajuns, în mod spontan am făgăduit, că după cetire, vor predă cărțicelele, creștinilor celorce n'au putut primi. Iată cum s'a produs repede, un ferment sănătos de spiritualizare creștină între credincioșii dornici de lumina și adevărul creștin împrăștiat prin farmecul slovei tipărite!

Par'că s'a reproduș în mod virtual, săturaarea duhovnicească a popoarelor din pustie, în cazul nostru cu câte-va exemplare prețioase de îndrumare creștină. Cred, că acelaș lucru se va fi făcut și aiurea! Această experiență pastorală așternută pe hârtie, accentuiază adevărul despre necesitatea și eficacitatea propagandei religioase. Adevărul repetat mereu poate, chiar prin simplul fapt al repetării se va preface în convingere, iar oamenii de convingeri ce nu pot!

Mi-am format din nou convingerea, că poporul nostru nu este atât de rău și întunecat precum se crede. Desele desiluzii suferite

l-au făcut sceptic. Inșelat adeseori în așteptările sale cele mai legitime nu crede ușor. L'aș asemăna mai mult unui copil, cu bune, dar și rele deprinderi, cum e firesc să aibă. Trebuie să te ocupi de el! Să vadă, interes din partea educatorului său! Poporul are lipsă de educatori buni și devotați. Acești educatori sufletești cine ar putea fi, dacă nu preoții? Atunci, când poporul vede devotament, își va ști și dânsul face datoria cu prisosință. Vorba sa înțeleaptă: „Binele cu bine se răsplătește!” Poporul ușor se poate suresciti, acelaș popor însă este capabil de entuziasm cel mai mare. O condiție însă, dacă vede altruism dela conducători și devotament.

Această nouă lature a propagandei creștine a arătat poporului, că are conducători sufletești devotați. Acești conducători s'au identificat cu interesele duhovnicești ale poporului. Ce i-ar putea deci oprî să nu creadă și să le urmeze?

În acelaș timp am experiat încă ceva. Anume este trebuință să se augmenteze „Fondul de propagandă”, cât mai mult. Aceasta atât sub raport material, cât și spiritual, prin înmulțirea neconținută a broșurilor. Ce sprijin prețios am avea, pentru activitatea noastră pastorală, dacă cu timpul, chiar Biblia se va distribui în mod gratuit credincioșilor, tot prin intermediul acestei propagande. Nu mai vorbim de efectul miraculos al icoanelor sfinte în stil ortodox, cari distribuindu-se tot astfel în mod gratuit, ar avea darul să înlocuiască imediat și neconținut, pe cele vechi și streine.

Cu aproximație, putem zice, că poporul, respective psihologia poporului este asemănătoare celei din trecutul îndepărtat. În privința păstorilor sufletești se'ntreabă, ca odinioară gloatele israilitene: „Ce semn faci tu, ca să vedem și să credem în tine? Ce lucru faci?” (Ioan VI. 30.) Fericii sunt păstorii turmei cuvântătoare, cari pot spune: „Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în acela, pe care l-a trimis dânsul.” (Ioan VI. 29)

Ștefan R. Lungu, preot.

Regimul cultelor.

După promulgarea legii pentru organizarea unitară a Bisericii neamului era firesc ca guvernul țării să pregătească legea menită să stabilească raportul dintre singuraticile culte minoritare din cuprinsul României întregite, precum și raportul dintre aceste Culte și Statul român.

Numita lege era cu atât mai așteptată, cu cât era mai chemată să creieze o situație echitabilă, de dreptate, pentru toate cultele din România, în conformitate cu articolul 22 al constituției care în materie de credință proclamă desăvârșita libertate de conștiință a cetățenilor. Dar ea era așteptată în deosebi de Biserica dreptmăritoare din Ardeal, care-a urcat, în trecut, calvarul tuturor umilirilor și nedreptăților seculare. Impotriva ei se îndreptau atâtea legiuri nefaste, consacrate de regii „apostolici” din Viena. Și aceeaș Biserică „schismatică” era ținta tuturor atacurilor pornite din blăstemata „Casă” de pe malul Dunării ungurești.

Odată cu realizarea idealului nostru național, stropit cu sângele atâtor mucenici ai credinței noastre strămoșești, Biserica martiră avea tot dreptul să și aștepte eliberarea din cătușile unui trecut atât de mașter.

Di Al. Lepădatu, ministrul cultelor, care, ca istoric, cunoștea trecutul de mucenicie al Bisericii ortodoxe, a înțeles acest elementar postulat de dreptate și-a căutat să-l satisfacă prin proiectul său de lege cu privire la regimul cultelor.

Zidită pe temelia principiului egalei îndreptățiri a cultelor din România, această lege soluționa echitabil și problema trecerilor confesionale, problemă pe care Habsburgii o soluționaseră în favorul Bisericii catolice și'n paguba Bisericii ortodoxe și, implicit, a neamului românesc. Legea dlui ministru Al. Lepădatu avea, în felul acesta marele merit al unui corectiv istoric. Toată lumea iubitoare de dreptate putea să fie mulțumită. Și a fost. Bine înțeles afară de sine-drionul canonicilor deprinși să-și văcuiască în untura tuturor privilegiilor cumpărate cu prețul scump al trădării marilor interese naționale și creștine.

Puși în fața proiectului de lege menită să aducă dreptate religioasă pentru toți cetățenii de o potrivă, „Blajul s'a cutremurat și împreună cu el toată papistășimea”. Micul Vatican depe malul Târnavelor a început deosebit să dea din mâni și din picioare, țipând ca din gură de șarpe: „Ne prăpădim, ne prăpădim! În România se sugrumă minoritățile! Mergem la Liga națiunilor — sau facem... revoluție“...

Cititorul se va întreba, de bunăseamă, de ce această desnădăjdută schelălăială a unor oameni cari au fost și sunt încă copiii alintați ai tuturor guvernelor (inclusiv cel liberal) din România?

Ei bine, toată această tulburare a celor mai proaspeți ucenici ai lui Ignatie Loyola a fost stârnită

de articolul 41 al proiectului de lege pentru regimul cultelor, articolul care prevede că odată cu trecerea majorității credincioșilor dintr'o parohie dela o confesiune la alta, trece și averea parohiei, iar credincioșii rămași la vechea confesiune vor fi despăgubiți în proporție cu numărul lor. În cazul când toți credincioșii dintr'o parohie trec la altă credință, trece cu ei și averea parohiei. Punct.

Firește, această lege dreaptă deschidea ușa așa de cumplit zăvorâtă de către Habsburgi a Bisericii unite, pentruca frații de acelaș sânge și de aceeaș lege cu noi să se poată întoarce la sinul Bisericii mame dela care au fost rupți, prin înșelăciune și siluire, acum două sute de și mai bine de ani. „Prelații papali”, și „consilierii domestici” erau expuși în felul acesta să rămână — mai curând ori mai târziu — singuri, fără credincioși și — ceeace-i mai tragic — fără averi. Iată pricina pentru care au țipat și țipă să se modifice articolul de lege buclucaș în sensul, că chiar dacă întreaga parohie ar trece la altă credință, averea parohiei să rămână... „capitlului” respectiv.

Canonistii Blajului — și ceilalți coreligionari ai episcopului militar Zdraveți din Budapesta cred că aduc un argument zdrobitor, în sprijinul tezei lor, când afirmă că în virtutea dreptului bisericesc catolic proprietarul adevărat al averilor bisericești ar fi... papa și nu singuraticile parohi, că, prin urmare, trecerea unei parohii dela o confesiune la alta n'ar implica, după dreptate, și trecerea averii respective. A spune acest lucru însemnează pur și simplu a... dar să nu-i zicem pe nume. Cei mai mulți specialiști o susțin verde că dreptul canonic al Bisericii apusene n'a precizat chestiunea subiectului averii bisericești. Ba unli merg așa de departe, încât spun că în privința asta în Biserica Romei domnește de-adreptul un haos.

La rândul nostru, noi îndrăznim a crede că Vaticanul intenționat n'a adoptat o atitudine principială în această importantă problemă, pentru a avea deplină libertate în soluționarea favorabilă a singuraticelor cazuri de litigii. Când îi venea bine, aplica principiul *Papei subiect*; când acesta nu-i convenea (în cazul trecerilor dela alte confesiuni la catolicism) aplica principiul *parohiei-subiect*. Sinceritate cusută cu ață albă — recte: Cazuistică iezuită. Istoria, care-i un dascăl așa de bun, și pe cere dl ministru Lepădatu credem că o cunoaște așa de bine, este, în privința asta, o carte deschisă — oricât s'ar încerca dl Dr. Al. Russu s'o închidă cu pecețile unor șiretlicuri de proporții apocaliptice.

*

Noi am mărturisit-o și-o mărturisim în auzul tuturor oamenilor de bine, că problema trecerilor confesionale este, pe lângă o chestiune de drept, și o chestiune de *dreptate*, mai ales când e vorba de lăturea ei materială. Blajul, care în privința aceasta

este complet unificat cu Alba-Iulia Mitropolitului Majláth, a mișcat și mișcă desperat toate pietrele pentru a opri *legea dreptății*.

Spre nemărginita noastră uimire el pare-a fi convertit și pe ministrul Al. Lăpedatu, care, în urma nu știu căror revelații sau... intervenții, a devenit, așa peste noapte, un „convins” aderent al tezei catolice și care — după câte știm — a și schimbat articolul 41 al legii cultelor după dorințele donquichoteștilor revoluționari din micile Rome ale României.

Ori cât de nedumeriți am fi de subita metamorfoză a convingerilor dlui ministru Al. Lăpedatu, noi nu putem crede că d-sa, ca român, ardelean, ortodox, membru în cele mai înalte corporații bisericești, ca istoric, ca ministru de culte al României-mari — și în sfârșit ca un om iubitor de dreptate, cum ne place să-l credem — se va încumeta să clarifice capitolul, atât de haotic, al dreptului catolic, și anume în favoarea Bisericii care a spart unitatea religioasă și a slăbit unitatea națională a neamului românesc din Ardeal. Noi nu putem crede ca d-sa va îndrăzni să recomande consacrarea unei legi nedrepte, făurită de străini pentru încătușarea noastră, pălmuindu-și în felul acesta trecutul d-sale și răstignindu-și încă odată, în România-mare, zidită pe cenușa celor 800,000 de mucenici *ortodocși*, Biserica mamă care l-a născut și l-a crescut și care a suferit destul dela străini — pentru a nu mai fi martirizată și de proprii săi fii.

Ni se pare că d-sa se găsește în situația lui Pilat. Noi am dori să nu-l ispitească — *cu orice preț* — scaunul de „procurator”. Atitudinea analoagă ar putea ajunge peatra de care s'ar poticni și alții...

În orice caz, dacă, printr'o minune, monstruosul bolovan va ajunge în parlament, acolo vor fi — *vor trebui să fie* — și arhieriei, deputații și senatorii noștri mireni și, cu sufletul, cele patrusprezece milioane de români ortodocși, cari vor ști să apere demnitatea și dreptatea Bisericii neamului împotriva *oricui* și cu prețul oricăror jertfe. (Telegraful R.)

Cuvântul lui Dumnezeu și sufletul oamenilor*)

de Protosineel POLICARP P. MORUȘCA.

Comoara cea mare.

Un om sărman își săpă cu trudă grea pământul ca să scoată mai *dela adânc* puterea lui, spre a-și sporî roada anului, pentru ușurarea traiului său. „Întru sudoarea feții tale vei mânca pâinea ta... întru năcazuri în toate zilele vieții tale” a fost cuvântul de osândă a lui Dumnezeu către cel dintâi om, pentru că păcătuisese. Și osânda, cu toate urmările păcatului strămoșesc, a trecut asupra noastră a tuturor, trebuind să muncim din greu, ca să ne câștigăm pâ-

*) Scrisă pentru popor, totuși și preoțimea noastră poate lua, din cuprinsuri acestei expuneri, îndemnuri folositoare, în indeletnicirile sale pastorale.

nea de toate zilele și să ne susținem traiul, pe cale cinstită.

Omul lucră cu zor, cu gândul la ai săi, și boabe de sudori mari îi curgeau de pe frunte peste gila neagră, ce se răsturnă sub puterea brațelor sale. Fierul scrâșni deodată ascuțit, lovindu-se de ceva tare. Resfirând pământul în jur văzû mirat un vas râșnit de lovitura sapei.

De sub învelișul mâncat de rugină și zdrobit de lovitura grea, se ivește comoară de aur strălucitor. Vederea comorii îl buimăcește întâi, îi trec fiori prin oase și se cutremură. Desmetecit, deodată, fața lui, brăzdată de suferințe și de amarul vieții, se luminează; ochii îi strălucesc de bucurie la gândul că de-acum soarta lui va fi alta, pusă la adăpost de grijile grele ale vieții.

Câți ani de-arândul își va fi lucrat el bucățica de pământ, răscolind țărâna mai la suprafață, trecând nebănuitor peste comoara scumpă, până la acest ceas al norocului, când se hotărî să sape mai adânc și câtă fericire simțea el acum.

De bună seamă, iubite cititor, ai vrea și tu să fii în starea lui, a muritorului de rând, care pe neașteptate dă peste o comoară. Nimenea nu-ți poate împiedeca această dorință, și nu te poate opri să nu ajungi și tu la fericire și mare mulțumire. Și tu, în orice stare te găsești, bogat sau sărac, tânăr ori bătrân, cărturar cu învățătură, sau simplu știutor de carte dela sate, și tu poți fi fericit în această viață, cu toate greutățile, năcazurile, suferințele și amărăciunile ei. Și cum?

Această cărticică îți vine să-ți arate drumul spre comoara, care te poate face deplin fericit; vrea să te ajute să o găsești și să fie a ta. Numai să urmărești tiparul ei cu luare aminte și cu încredere. Să o privești ca pe un prieten bun, care vine să-ți vorbească despre un lucru de mare folos.

Aici va fi vorba însă de un alt ogor și de-o altă unealtă, cu care să descoperi comoara. Sunt comori mai mari și mai de preț decât aurul și argintul. Sunt bunătăți și daruri dela Dumnezeu mai presus decât acelea, cari ne libovesc viața aceasta vremelnică. Sunt comori sufletești, a căror folosire îndulcesc și această viață, aici pe pământ; dar în aceeaș vreme deschid luminoasă cărarea, spre viața cea netrecătoare și vecinică. „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui — ne îndeamnă Domnul — și toate celelalte se vor adăuga vouă” (Mat. C. 6, v. 33).

*

Durere, aceste comori s'au învăluit de oameni în atâtea datini, obiceiuri și moravuri nepotrivite, ca sub o pătură de pământ gros, încât trebuiesc sparte și resfirate multe din ele, înlăturându-le, ca să iasă la iveală belșugul comorilor, pe cari le acopere. Trebuie să sapi adânc, să te cobori dela suprafața vieții aceștea, pe care ne-am dedat să o trăim ușuratic, numai

după cele din afară ale ei, și să te adâncești în sufletul tău, căci altfel comorile lui rămân ascunse. Treci și tu pe lângă ele fără să ai parte de bucuria, care te-ar face mai vesel, mai senin, mai slobod de griji, mai bogat, pe tine și pe toți ai casei tale, pentru cari te ostenești și te trudești viața ta întreagă.

Rugăciunea obștească.

Înaintașii erau mult mai bine în cele ale vieții sufletești decât noi, cei de acum, cari ne socotim mai pricepuți, mai luminați și mai pricepuți decât ei. Casnicii unui cap de familie plecau dimineața la lucru fără să-și fi pus mai întâi prin *rugăciune*, sufletul în legătură cu Dumnezeu, al cărui dar și binecuvântare o cereau peste lucrul și ostenețele lor; și nu își dau seara trupul odihnei, fără să mulțumească întâi pentru ajutorul, de care au avut parte peste zi, de sănătatea și puterea de care s'au învrednicit. Ciaslovul le sta de veghe, sub pernă până se odihneau, ca să se scoale a doua zi cu puteri înprospătate. Și când încheiau o săptămână de lucru, nu lipseau în Dumineci și sărbători să-și plece genunchii, în fața sfântului altar, înfrățindu-și rugăciunile în biserică.

Ori unde se poate ruga omul, căci Dumnezeu e pretutindenea de față, ca să asculte oftările și suspinul lui. Dar în biserică rugăciunea are mai mare putere. Dumnezeu și Domnul nostru Isus Hristos e de față acolo în chip *văzut*, sub chipul *pâinii și al vinului*, cari în cursul sfintei liturghii se prefac prin rugăciunile preotului și prin puterea Duhului sfânt, în *trupul și sângele Domnului*. Cu rugăciunea împreună a mai multora în biserică e tocmai așa ca și cu jarul din vatră. Dacă îl pui câte unul respirat, repede îl împresoară spuză și se stinge, în vreme ce, dacă pui mai mult la olaltă, unul se aprinde dela altul, dă căldură și luminează celor din casă. Așa și rugăciunea mai multora, e mai plină de căldură, de lumină și de putere, când se înalță mireazma ei către ceruri pentru a dobândi mila și binecuvântarea Domnului. Și, în sufletele celor ce se roagă împreună, se trezește mai multă frăție și dragoste unul către altul, simțindu-se *frați* buni, când împreună se îndreaptă către „Tatăl nostru“, al tuturor, prin rugăciunea în comun.

Răul zilelor de acum.

Azi, parcă le-a mănânat apa și le-a ars focul, așa au pierit datinele bune. Dar nu mai puțin adevărat este că, în locul lor, au pătruns în casele noastre multe neajunsuri, multe amărăciuni și întâmplări rele, zile grele și ceasuri de întunec apasă viața multora. Geme locul de vrajbe, de ură și dușmănie; sudalme și vorbe aspre curg, ca o revărsare de ape nepraznică; copiii sunt neascultători și părinții arțăgoși, tineii rătăcesc pe căi piezișe, adeseori rușinoase, căci nu sunt crescuți de mici în frica Domnului, nu se călăuzesc de sfaturile și poruncile Lui; Pretutindenea mizerii, griji și lacrimi multe. Nu-i lumină în casă și nu-i pace, nu poate fi nici bucurie de viață, nici

binecuvântare și fericire. Cei legați de olaltă cu gând să-și trăiască zilele împreună, sprijinindu-se după voia Domnului, se risipesc; care se destramă și familii cu vază se nimicesc, pentru că nu este între oameni bună voie, îngăduind unul altuia și păzind „Unirea Duhului întru legătura păcii“, (Efes. C. 4. V. 3.) care se adapă din vivotul curat al cuvântului lui Dumnezeu și din învățăturile mântuitoare ale Bisericii lui Hristos.

(Va urma.)

Două festivități școlare.

Dacă societățile românești din orașele mai mari, caută să distragă publicul cu fel de fel de spectacole, nici cele din provincă nu încunjură ocaziunea de a face la fel. Astfel și membrii corpului didactic dela școala sup. de comerț și cea medie de băeți și fete din Lipova — cari sunt elita societății românești din acest târgușor ne'au surprins în acest carnaval cu două festivități școlare.

Prima a fost aranjată de corpul didactic dela școala sup. de comerț în seara zilei de 6 Februarie, iar a doua în seara zilei de 13 Februarie aranjată de corpul didactic dela școala medie de băeți și fete.

Prima s'a început cu „Imn regal“ executat de orchestra școalei sub conducerea prof. de muzică E. Révai. Au urmat apoi câteva declamări bine succese și alte bucăți de orhestră, executate toate cu precizie, ne având nimic de obiectonat, fără doar' atât, că bucățile au fost toate de autori streini.

În partea II-a programului s'a predat „Nodul Gordian“ de V. A. Jean. Comedia a fost predată foarte bine, având un subiect actual și educativ. Zic actual, pentru că mai ales azi, mituirea e la ordinea zilei și cei puși la locurile de încredere, de cele mai multe ori se lasă seduși de bunul scilpicios ce-l imbie streinul (jidanul). Comisarul de poliție din piesă, la început se bucură că l-a succes să aibe un „corp delict“, dar intervine soția a estuia, carea îi cere bani pentru toalete ect., și în fine înduplecă pe bărbatul său să calce legea și să-și înăbușe conștiința, învoindu-se să-i dea jumătatea din sumă primită ca mită, iar cealaltă jumătate rămâind în paza unui polițist, în absența șefului, o face să dispară, iar inculpatul jidan, este eliberat, arestând în schimb pe reclamantul, un om nevoiaș, care fusese înșelat de jidan. Acestuia încă îi promisese libertate, dar de sine înțeles, pentru bani.

Au plăcut foarte mult „dansurile naționale din toate colțurile țării“, făcându-ne cunoscuți cu frumoasele noastre dansuri, cari în mare parte au contribuit și vor contribui la conservarea naționalității noastre. A fost înălțătoare de suflet, însuflețirea cu carea tinerii elevi executau dansurile, din cari se reoglinda tot sufletul și mândria noastră românească.

Laudă se cuvine bravilor elevi în frunte cu Grigorescu și corpului didactic, care știe să aranjeze astfel de serbări, cari sunt admirate și de streini, cari erau prezenți în majoritate covârșitoare, lipsind aproape cu totul societatea românească. Cu toate acestea, atât scopul material, cât și cel moral s'a ajuns, pentru ce se cuvine mulțămîta neobositului director al școlii superioare de comerț A. Lăpădat, carele pentru a ține școala la nivelul cuvenit, face tot posibilul.

Dacă — după cum amintisem mai sus — publicul românesc a lipsit aproape cu totul dela prima serbare, se cuvine a aminti aci în primul loc, că la a doua s'a prezentat, aproape fără excepțiune. Aceasta a fost mai amicală, mai familiară, mai românească. Te simțea-i par' că în cuibul cald familiar, acasă, auzind numai vorbă românească. La prima serbare mi-a fost dat să aud din gura unei românce, rostind în ungurește „*én sem értem*“, când se predă „Nodul Gordian“ și frumoasa poezie a nemuritorului nostru „Badea George“, „Regina Ostrogaților“. Atunci mi-am zis: *Sunt multe românce, cari îmbracă pitorescul nostru port, ori că toalete scumpe, dar nu-și i-au osteneala să înțeleagă ceva, când se predă în dulcea noastră limbă. Nu vreau să jignesc, ci doresc să trezesc interesul pentru ce e al nostru, pentru că să nu creadă cineva, că streinul care aude dela vre'un român zicând: „Nem értem“, când se predă ceva în limba sa maternă, îl adm ră, nu, ci îl desconzideră.*

Serbarea a doua s'a început cu „Fetița orfană“ de A. Melin. Peste 30 eleve și-au executat rolurile cu cea mai mare precizie, ce se datorește D-nei dir. Dr. Monspart, apoi D-nei prof. Tașcă și D-lui prof. Izdrailă.

Intru alegerea pieselor D-na prof. Tașcă are o deosebită cunoștință, așa, că piesele alese și instruite de D-sa te fac totdeauna să te depărtezi edificat.

„Fetița orfană“ își plânge amarul zilelor la marginea unei păduri. Vin ielele, piticii, baba mărțolea, toate o năcăjesc și o bat, o blastămă să nu aibe nimic pe lume, nici cine s'o iubească. În fine o alungă din locul unde-și plângea durerea orfană. Vine apoi Sf-ta Duminecă, reprezentată printr'o soră de caritate, o ia sub ocrotirea sa și pedepsește pe toți cari au năcăjit fetița. O stringe la pieptul său și fetița e fericită, că totuși este cineva care s'o iubească și s'o ocrotească.

Invățătura: *Când omul ajunge la disperare, când crede, că nu va mai avea zile bune, că va fi părăsit de toți, ajutorul lui Dumnezeu nu întârzie.* Auditorul deplin satisfăcut a răsplătit cu aplauze îndelungate, chemând mai de multe ori a se arată tabloul diletantelor, ce s'a format, terminată fiind piesa.

S'a jucat cu precizie și însuflețire „Călușerul“ și „Bătuta“. O idee foarte bună din partea corpului didactic, când a pus în program aceste puncte, fiind că acești elevi terminând școala, fie că vor fi mese-

riași ect. ori „luminători ai satelor“ pe unde vor ajunge, în cercul lor de activitate, vor instrui pe alții, așa că frumoasele noastre dansuri naționale se vor păstra din generațiune în generațiune, până când celelalte se pot amite.

„Sergentul și recrutul“ a fost predat bine, însă *instrucția și educația se face conform gradului de cultură, ca cel instruit respective educat să nu se distiguste, ci să se ambiționeze, împărtășindu-se de un tratament mai uman* Această observație se poate atribui autorului!

S'au cântat apoi în cor mixt „Coasa“ și „Cimpoiul“. Rar mi-s'a dat să aud interpretându-se cu atâta corectitate. Aceasta se atribuie tinărului inv. din Lipova, A. Sida, care arată a fi un destoinic conducător de cor. Ar fi de dorit ca *cele două coruri bărb. din Lipova să se contopească sub conducerea D-sale ca astfel să nu mai fie atâta ceartă, care ar duce apoi la armonizarea diferitelor mentalități. S'ar putea forma apoi un cor bisericesc și cu elevii școlilor, ca tinerii încă depe băncile școlii să îndrăgească cântarea bisericească, prin ce spiritul creștinesc s'ar desvolta mai cu ușurință.*

Sala archiplină și dispoziția generală ne dau dreptul a crede, că ambele scopuri s'au ajuns.

Cred, că sunt interpretul sincer al tuturor atunci, când în numele părinților aduc mulțămîta On. corp didactic dela toate școlile, pentru osteneala ce o depun, întru educarea copiilor noștri. *Să dea bunul Dumnezeu, ca sămânța bună sămănată în sufletul lor să influențeze și asupra acelor părinți, cari poate nu voiesc să armonizeze creșterea de acasă cu cea din școală.*

Elevii tot ce primesc dela școală să ducă acasă, mai apoi în familiile lor de mai târziu! Numai dacă se va face așa, va fi fericit neamul nostru și va putea dispărea zicala „li lipsesc cei șapte ani de acasă“.

C. depe Mureș.

Lămuriri

privitoare la adunarea datelor statistice.

Tabloul A) 1. La seria 5: „averea și hotarul comunei politice“, sub rubricile: „în bani, mobile, case“...etc. se arată numai cele ale comunei politice ca persoană morală; iară sub „pământ cultivabil, pădure“...etc. întreg hotarul, în care se cuprinde proprietatea comunei ca și a tuturor locuitorilor ei, din care se evidențiază apoi, cât e în proprietatea particularilor de naționalitate română. Scopul este a se ști cât pământ, din întreg teritoriul, se află în mâna locuitorilor români. Se înțelege deci că în „hotarul comunei“ se vor cuprinde și eventualele proprietăți ale statului.

2. Calcularea valorii lucrurilor (biserici, casă, pământ, mobilier, rechizite, etc. ca-și venitul acestora

și prestațiunile în natură, către preot, sau învățător — se va face în valută aur, în proporții 1: 40; dar averea în bani gata și capitale cu venitul lor anual, datorii biseircești, și dare de cult, se arată în suma de Lei, după starea de azi. Deși s'ar părea un inconvenient la totalizarea averilor, ori la comparația situației materiale a unei comune cu averi mobiliere și a alteia cu averi în bani, totuși distincția se poate face ușor, cu atât mai mult că nici nu este rubrică de totalizare generală, tocmai din această pricină, Astfel averea în bani, ca și altfel de avere rămâne distinctă la parohie ca și în tabloul B), pe protopopiat.

3. La seria 7. rubrica „știu citi și scrie de la 11 ani în sus“ la locul „băeți“ și „fete“ se introduc și bărbații și femeile, ca și la „analfabeți“ se introduc la rubrică bărbați și femei, și băeții și fetele de la 11 ani în sus, cei mai tineri fiind obligați la cercetarea școlii primare, înfășoare.

4. La seria a 14. „Cântărețul bis.“ — „dotația se acopere“ — când primește bani gata se arată suma anuală. Intrucât primește plată și în natură se evidențiază în aceeași rubrică, și câte măsuri de bucate, zile de lucru, sau jug. de pământ, arătându-se venitul sau valoarea acelor după cursul de azi a leului, scopul fiind a se stabili retribuția pe care o are cantorul de acum.

*

Tabloul B) se alcătuiește după formularul dat, numai acum, cu sfârșitul anului 1925. Numai formularul A), pentru parohii, e contemplat pe 10 ani. Pentru anii următorii se vor pregăti formulare de adunare a datelor statistice din parohii și pe baza lor se va alcătui și tabloul de totalizare pe protopopiate.

Pe toate paginile e loc pentru N-rul curent. Numai pe pag. 2 e rubrică și pentru numirea parohiilor și filiilor, căci altfel nu încăpeau toate rubricile necesare și ocupă prea mult loc repetirea numărului parohiilor pe fiecare pagină. Astfel orientarea o dă numărul curent pentru fiecare parohie, pe toate paginile. E consult deci a se introduce întâi, în ordine alfabetică, parohiile pe pag. 2 și apoi a se pune N-rul crt. pe pag. 1 și pe celelalte. În dreptul aceluiaș Nr. crt. se pun datele aceleiaș parohii pe toate paginile.

Pe pag. 2 numai parohiile se pun cu Nr. curent. Filia sau filiile unei parohii se introduc cu numirea lor imediat după parohie, fără număr curent, ci însemnate cu a), b), c), etc., când sunt mai multe. Și așa se urmează și pe celelalte pagini, introducându-se în dreptul numărului curent datele parohiei, iar la literele a), b) datele filiilor.

Intrucât cele 42 de linii orizontale n'ar fi suficiente pentru toate parohiile și filiile unui protopopiat, se va cere dela ven. Consistor al doilea exemplar din tabloul B) și se continuă în acela.

Datele din parohii și filii se totalizează la fiecare rubrică Nr. 2—16, dedesuptul liniei mai groase. Dacă se întrebuințează al doilea exemplar, se trec datele din primul ca transport pe întâia linie orizontală din al doilea, se continuă cu numărul curent cu literele a), b), și se totalizează definitiv pe acesta de al doilea.

Sub rubrica 6 „Comune învecinate“ se evidențiază numai acele comune mai apropiate de o parohie ortodoxă, din protopopiat, în cari sunt suflete ortodoxe neorganizate în filii. Nu se introduc însă comunele învecinate, aflătoare pe teritoriul altui protopopiat ortodox.

Parohul, administratorul... cântărețul (rubr. 13 și 14) se introduc cu numele și datele lor personale, la fiecare parohie și filii. De sunt doi cântăreți într'o parohie linia se împarte în două și amândoi se arată cu datele lor.

Orientarea generală este deci, că tabloul B) nu e pentru mai mulți ani; iară numărul curent, împreună cu literele a), b), c) dela parohii și filiile de pe pag. 2 servesc de legătură pe toate celelalte pagini: 1, 3—8, pentru a se ști cari date la care parohie, sau filie aparțin.

Biroul statistic mitrop.

Biserica Activă II: Filosofia

de Prof. Caius Turicu.

Aruncând o privire asupra istoriei, vom vedea că în urma neînțelegerii rostului lor, în decursul veacurilor au ajuns une-ori chiar în conflict, nizuind a se exclude una pe alta, ca apoi observându-și fiecare menirea ei specială să-și dea mâna de împăcare.

În epoca formării concepțiilor filozofiei clasice, filozofia tinde a discredita tradițiile mitologiei. *Xenofanes* reproșează zeilor homerici slăbiciunile lor omenești, *Protagoras* se întreabă că oare există zei? *Epicuros* îi admite numai ca figuri ideale, plămănuiri ale fantaziei. În epoca consolidării concepțiilor filozofiei clasice vom observa o nizuință spre împăcare a antagonismului născut între filozofie și mitico-religie. Astfel *Platon* și *Aristotel* pe cale rațională ajung la ideea despre existența lui Dumnezeu. O apropiere și mai mare se va observa în epoca a treia a filozofiei eline primind filozofia acum un caracter pur teosofic. Astfel *Philo* din Alexandria (20 n. cr.) explică creația Testamentului Vechiu în forma unei cosmologii filozofice, iar *Plotin* ajunge la cele trei ipostase (Unul, Intelectul, Spiritul) ale Divinității.

Creștinismul apropie tot mai mult cele două domenii întrebuințând atât reflexiunea cât și credința pentru adevărarea adevărilor lui. Ba filozofia scolastică face încercarea energică de-a adevăra toate dogmele de credință și pe cale rațională. Din această lucrare se face separarea între *teologia naturală* cu-

prinzând adevărurile ce se justifică și pe cale rațională, și *teologia revelată* a cărei dogme se pot adevăra numai prin credință fără amestec rațional. În chipul acesta se ivește din nou divergența între cele două domenii: al religiei curățit de rațiune și al filozofiei purificat de credință.

Asupra filozofiei evului nou avură o influență covârșitoare științele naturale, îndeosebi matematica, ce luă proporții tot mai uriașe. Ca izvor de cunoaștere începe a fi apreciat pe lângă cel rațional-matematic, tot mai mult cel empiric-tehnic. Experimentarea se pune la baza oricărei științe exacte, iar matematica dă ordinea independentă a adevărilor scoase pe cale rațională. Filozofia în această evoluție se emancipă cu desăvârșire de teologie și cu un avânt plin de încredere ia măsuri aspre față de problemele consoartei de mainainte vreme. Ba prin sec. XVIII-lea — filozofia materialistă — declarând teologia de o vorbărie steapă îi elimină toate problemele din orice cerc al științei care se îmbătase de rezultatele ajunse.

Abia în a doua jumătate a veacului XIX-lea se pornește un curent de împăcare între religie și filozofie. Au contribuit la aceasta îndeosebi cercetările istorice-etnografice, cari au adevărat mai presus de orice îndoială, că *reprezentări religioase s'au aflat în toate timpurile și toate locurile locuite și trăite de oameni, așa că ele aparțin elementelor constitutive ale sufletului omenesc și nu se pot înlătura de acolo sub nici-o formă.*

Omul în toate timpurile nu numai a cugetat, dar a și *simțit și voit*. Acestor manifestări sufletești le dă nutremânt religia. Reprezentările religioase țin autoritatea lor asupra sufletului ca întreg, cu rațiune, sentiment și voință prin puterea tradiției și prin valoarea lor socială. Tezele credinței sunt un tezaur comun moștenit din moși-strămoși pe care nimeni nu-l poate știrbi fără a fi pedepsit de comunitate: *autoritatea socială.*

În filozofie, din contră, spiritul omenesc lucrează individual, din puterile proprii, fără conziderare la credința trecutului. El vrea să se orienteze în lume și să cunoască esența ei așa după cum îi dictează rațiunea și mintea lui personală.

După natura lor, religia este autoritativă fiind — că-i socială, pe când filozofia este mai mult critică fiind individuală. Aceasta constituie granița între ele. Nu se pot certă întreolaltă niciodată. Religia va trebui să nu se mai amestece în afacerile filozofiei. A trecut timpul când din filozofie a făcut „ancilla teologiae“! Ea nu poate fixa granițele științelor nici să le dea rezultatele acestora de mainainte. Iar cât privește științele, ele nu vor putea umple niciodată în întregime sufletul omului; totuși precum nu vor putea pătrunde realitatea până în fund, fără a mai rămâne de cercetat, de descoperit și de aflat. Pe lângă întrebările că *ce și cum* este ceva, omul necondiționat și neconținut întreabă că și *pentru ce* este cutare lucru. La această întrebare din urmă răspuns mângâietor poate da numai religia. Încercările filozofiei de

a răspunde la această întrebare, o apropie tot mai mult de credință. Ipotezele reci și chinuitoare sufletul omenesc, dornic de fericire, le schimbă cu articolele blânde și liniștitoare ale credinței. Brațele ei sunt moi și alintătoare, cari șterg cu iubire de mamă picurii de sudori depuse pe fruntea gânditoare, muncită și obosită.

(Va urma.)

INFORMAȚIUNI.

Vizitația canonică a Preasf. Sale Domnului Episcop Grigorie în Timișoara.

Preasf. Sa Episcopul Grigorie al Aradului va sosi în Timișoara Marți în 16 Martie a. c. la ora 9 seara.

Miercuri în 17 Martie Preasf. Sa va vizita școlile secundare din localitate și cele de arte și meserii precum și un cămin de ucenici:

Miercuri seara va asistă la Denie în biserica din Elisabetin unde va predică preotul local Gavril Selegian.

Joi în 18 Martie a. c. Preasf. Sa va vizita școala Politehnică.

Joi, 18 Martie a. c. Preasf. Sa va asistă la Vecernie în comuna Parța.

Vineri în 19 Martie Preasf. Sa va vizita școala normală și școala comercială superioară.

Vineri seara Preasf. Sa va asistă la Denie în biserica din Mehala, unde va predică părintele Ioan Plavoșin.

Sâmbătă în 20 Martie a. c. Preasf. Sa va continua vizitele începute în timpul liber din zilele precedente la reprezentării autorităților civile și militare precum și la frunțașii vieții bisericești, culturale și economice.

Sâmbătă după masă Preasf. Sa va asistă la Vecernie la biserica din Remetea și Izvin.

Duminecă, 21 Martie, Preasf. Sa va celebra cu mare solemnitate Sf. Liturghie la biserica din Timișoara-Fabric, unde va ține predică despre: „*ființa împărăției mesianice*“.

Preasf. Sa Duminecă seara la ora 7^{1/2} se va înapoia la reședință.

Personale. P. S. Sa Domnul Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, a sosit dela București, Duminecă dimineața în 7 Martie.

Distincție înaltă. P. S. Sa Episcopul nostru GRIGORIE, a fost decorat de M. S. Regele Ferdinand I., cu ordul Coroana României în gradul de Mare Oficer.

Suntem în asentimentul clerului și poporului din întreaga eparhie, când rugăm pe bunul Dzeu, să dăruiască putere și energie P. S. Sale Episcopului nostru ca să poarte cu vrednicie aceste decorații, primite la începutul unei carieri laborioase.

Prea Sfinția Sa în Șega. Casa culturală din Șega prezidată de păr. prof. C. Turicu în Dumineca sf. Cruci a ținut a cincea șezătoare culturală la care a participat și P. S. Sa Grigorie, însoțit de păr. prototieru M. Păcățianu și diaconul păr. I. Cioară secondați de păr. N. Bîru și diaconul V. Guleșiu. — Președintele salută în mijlocul numerosului public pe Prea Sfinția Sa care ca un adevărat Tată, în contra tempestății de afară, aleargă la fiii lui sufletești, cari vădesc dornicia de o relevare sufletească. Prezența înaltului tată sufletește în mijlocul credincioșilor este o revărsare a darului dătător de noui forțe spirituale. Păr. diacon Dr. N. Iorgovan cetește instructiva conferință: „Lupta contra patimei beției“ ascultată de public cu un viu interes și aplaudată îndelung. — Dșoara Nini Purgea cetește cu accente atrăgătoare „Gândurile unui preot în Dum. sf. Cruci“ din broșura Biserica Activă I. Lectura religioasă împărtășită prin interpretarea unei inimi femeiești are farmec și duioșie. Se ridică apoi Prea Sfinția Sa și cu binecunoscutu-i dar oratoric adresează cuvinte de îndemnul mângâiere și apoi cu accente de mustrare apelează la inimi, ca precum știu să umple localul casei culturale, tot așa să se îndrepteze spre sf. biserică, care durere de multe-ori e goală. Exemplele aduse indeosebi cel despre tragica soartă a pățimașului îndreptat Tudor Bucur din Cleveland-Ohio emoționează adânc auditorul, ajutând în mare măsură ca patima beției tratată în conferință, să o poată învinge fiecare. Cuvintele Prea Sfinției Sale publicul le ascultă ridicându-se de pe scaune, viu impresionat sorbind fiecare vorbă cu ardoarea celui însetoșat. Ultimul punct a fost „Lectura biblică“. Păr. prof. C. Turicu a citit pericopa evanghelică din sf. ev. Marcu, vorbind despre viața și scrisul evangelistului, arată apoi înțelesul pericopei aplicat la viața de azi. S'a observat și cu această ocazie cât de nimerite și binevenite sunt aceste lecturi din cartea sfântă. La încheiere împarte celor prezenți broșuri din „Biblioteca creștinului ortodox“. Publicul se depărtează cu gânduri senine, adumbrite de Crucea Domnului. Spiritul vremii impune preoțimei un trainic contact cu credincioșii afară de zidurile sf. Biserici. Casele culturale sunt un bun mijloc în această privință. Laudă păstorilor cari au găsit această cale. *Cor.*

Vizite înalte. În zilele de Luni și Marți 8 și 9 Martie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a fost vizitat de P. P. S. S. L. L. arhieriei Grigorie Leu, vicarul Sf. Mitropolii din Iași, și Augustin Pacha vicarul episcopiei romano-catolice din Timișoara.

P. S. Sa Episcopul nostru vizitează liceele din Arad. Mercuri în 10 Martie a. c. P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a vizitat în societatea părintelui ref. școlar Dr. Gh. Ciuhandu, liceul de băieți „Moise Nicoară“, iar Vineri în 12, liceul de fete „Elena Gh. Birta“.

Avansare. La propunerea P. S. Sa Episcopului nostru Grigorie, Sfântul Sinod a încuviințat ca, P. C. S. părintele Policarp, starețul Sf. Mănăstiri H-Bodrog, să fie hirotosit întru Arhimandrit. Actul hirotosirii se va efeptui de părintele Episcop Grigorie.

Tot la demnitatea de Arhimandrit va fi ridicat și protosințelul Dr. V. Stan, dela Sibiu.

Felicităm sincer pe noii dignitari bisericicești.

Aviz. Atragem din nou atențiunea Onoratei preoțimii, asupra circularului P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie, prin care părinții preoți sunt îndrumați să organizeze tineretul adult în societatea așa numită „Sf. Gheorghe“. În vizitațiile ce P. S. Sa va face în eparhie, va controla acest lucru cu teată rigoarea. Tot atunci va controla colecția revistei „Biserica și Școala“ care trebuie să se găsească compactată, an de an la fiecare oficiu parohial.

Nr. 4570/1925.

Aviz oficial. În conformitate cu ordinul ministerial Nr. 1029/925 aducem la cunoștința organelor noastre parohiale, că în ce privește reparațiunile necesare bisericilor și mănăstirilor zidite până la anul 1834, conform „Legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice“ trebuie avută autorizațiunea Comisiunii Monumentelor istorice.

Organele parohiale sunt poțtite a se conforma acestor dispoziții.

Arad, la 1 Martie 1926.

Consistorul ort. român din Arad.

† **Izidor Popescu**, fost pe vremuri unul din cei mai vestiți notari din județul nostru, apoi în multe cicluri deputat sinodal, a răposat în vârstă de 84 de ani. Defunctul era un ortodox înfocat și un fiu credincios al bisericii noastre. Era o persoană mulțumită cu viața căci toată familia pe care o iubea foarte mult, a așezat-o bine. Decedatul a fost socrul părintelui asesor-referent dela Consistorul nostru, Dumitru Muscan, al protopopului din Ineu Ioan Georgea, și tata a 4 feciori toți advocați cu bun renume.

Dumnezeu să-l ierte.

† **Spiridon Șandru.** Un preot cu înfățișare de apostol a pierdut dieceză Caransebeșului, prin mutarea la cele vecinice a părintelui asesor-controlor la Consistorul din Caransebeș. Prin vrednicia arătată în 3 parohii din provincie, autoritatea superioară bisericăască, îl aduce pe păr. Șandru în centrul diecezel, unde muncește cu harnicia unei albine 30 de ani. A fost ridicat la demnitatea protopop, Regele Ferdinand I. l'a decorat cu „Răsplata muncii pentru biserică cl. I“.

În mai multe rânduri a fost deputat sinodal și membru în congregația județană și alte demnități. Iar în oficiul său pe care l'a condus cu multă abnegație, a fost o cinste întrupată.

† **Nicolae Martinovici.** Deodată cu moartea părintelui Șandru, primim veste tristă despre decedarea altui preot venerabil al diecezei noastre. Nicolae Martinovici. A servit în comuna eparhiei noastre Topolovașul-Mare, și trecând la statul de deficiență, s'a restabilit la Băile Herculane, unde se ocupa cu mare pasiune cu albină ritul. În ultimul timp a fost numit inspector de apicultură, post pe care l'a ținut cu demnitate.

† **Procopie Lelescu.** Bătrânul preot din Vizma, tractul Lipovei, a părăsit și el viața pământească. Ambii acești preoți au fost trecuți de 70 de ani.

Dumnezeu să-i odihnească, iar frații preoți să-i pomenească în rugăciunile lor.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**

Convocator.

În baza §. 6. din „Regulam. pentru organizarea despărțămintelor“ prin aceasta convoc adunarea generală a despărțământului Arad al Asociației Clerului „Andrei Șaguna“ care se va ține în zilele de 23-24 Martie crt. în localul școlii de lângă sf. bis. Catedrală din Arad, cu următorul Program:

Ziua I. a. m.

1. Te-Deum (la oarele 9 dim.)
 2. Deschiderea adunării prin președintele: Ioan I. Ardelean paroh.
 3. Raport asupra activității despărțământului, a cercurilor religioase în an. 1925 precum și raport asupra activității păstorale a preoților:
 4. Constatarea plății cotizațiilor pe 1925 și încasarea celor de pe 1926. — Inscrierea de membrii noul.
 5. Alegerea a-lor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor:
 6. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației.
 7. Chestiuni oficiale.
 8. Propuneri.
- După masă la oarele 3: Mărturisirea preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a membrilor din Ven. Consistor. Cuvântare rostită de Preotul Florea Codrean din Arad.

A II-a zi: la oarele 8^{1/2}.

Sf. liturghie și cuminecarea preoților. Cuvântare rostită de Preotul Caius Turic prof. sem. din Arad.

Arad, la 8 Martie 1926.

Ioan I. Ardelean,
președinte desp.

Ioan Marșieu,
secretar.

BIBLIOGRAFIE.

Manual de drept bisericesc ortodox oriental cu privire specială la dreptul particular al Bisericii ort. rom. Vol. I de *Dr. Nicolae Popovici* profesor la institutul teol. ort. rom. din Arad. Tipărit cu binecuvântarea P. S. Sale Episcopului *Dr. Grigorie Gh. Comșa* al Aradului. Editura Librăriei diecezane din Arad. Prețul 90 Lei.

Marea reformă a unificării bisericii ortodoxe române necesită în mod arzător un manual de drept bisericesc alcătuit de o autoritate garantată, un specialist chemat și versat în această materie. Lucrările mai vechi din domeniul dreptului canonic pe lângă faptul că ieșiseră din comerț parte epuizându-se, parte uzitându-se, mai aveau și unele neajunsuri dintre cari cel mai capital eră, că nu puteau fi puse în curent cu noua legiuire de unificare al organizației bisericești actuale. Acest gol simțitor în sfera literaturii dreptului bisericesc ortodox îl umple din belșug valoroasa carte a dlui prof. Dr. N. Popovici.

Expunerea sistematică și metodică cât și claritatea și exactitatea în aranjarea vastului material, nemăștiind nimic din cea ce este necesar cunoașterii teoretice și practicii bisericești, fac din această lucrare în rândul dintâiu un manual bineînțeles pentru studenții institutelor noastre de specializare teologică; servește apoi ca un *normativ temeinic* în practica bisericească *preoților* noastre, iar cât privește pătura socială a intelectualilor *mirenți*, cari doresc să se fami-

liarizeze cu instituțiile noastre de drept bisericești și să participe la noua viață bisericească constituțională, opera păr-lui Dr. Popovici este direct o *indispezabilă călăuză*.

Opera completă este plănuită pentru două volume. Volumul prim, apărut acum, tratează, pe 320 pagini, despre izvoarele dreptului bis. și despre organizația bisericească. Se expune apoi materia esențială din dreptul universal și particular din toate Bisericele autocefale, dându-ne apoi în amănunte toate acele norme cari sunt valabile în Biserica noastră. De câte-ori reclamă obiectul, se fac repriviri istorice, foarte prețioase din punct de vedere a arătării evoluției acestuia, iar în anexe ni-se dau izvoarele principale, cari servesc la temelia dreptului bisericesc particular românesc.

Cartea profesorului Dr. Popovici, în care seriozitatea și temeinicia muncii e secundată de fericită împărțiere a simțului înăscut al istoricului și rigurozitatea neșovăelnică a paragrafistului, se ridică între cele mai valoroase opere ale literaturii bisericești contemporane.

Prof. C. Turicu.

CONCURSE.

Pentru deplinirea parohiei a II-a; nou înființată din comuna **Caragheorghevici (Bocsâg)** protopresbiteratul Ineu, conform hotărârei Ven. Cons. diec. No. 142/1926, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale constatătoare din 32 jug. pământ arător, din teritoriul primit prin reforma agrară.
2. Uzufuctul intravilanului parohial de sub No. 76 în extenziune 600 st. □.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.
5. Casă parohială nefiind, alesul se va îngriji de locuință.

Alesul are să predice când va fi de serviciu; să supoarte toate dările după venitul parohiei; și să catehizeze cl I—III dela școlile primare din loc.

Parohia e de *cl. I (primă)*, recurenții vor dovedi deci cvalificațiunea prescrisă în concludul Ven. sinod eparhial, de sub No. 84. II. 1.

Reflectanții își vor înaintă recursele ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Comitetului parohial ort. rom. din Caragheorghevici (Bocsâg) la P. On. oficiu protopopesc ort. rom. din Ineu, și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual, se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Sf. biserică din Caragheorghevici (Bocsâg), spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă dieceză au să posedă permisiunea P. S. Sale dlui Episcop diecezan, de-a putea recurge; ceiace vor dovedi protopresbiterului tractual, spre a li-se da voie de-a se prezentă în parohie.

Caragheorghevici, din ședința comitetului parohial, ținută la 28 Febr. 1926.

Nicolae Ignat,
not. com. par.

Traian Papp,
preș. com. par.

În înțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. ppresbiter.

În temeiul ord. Cons. No. 240/1926 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parosiei noi înființate din Sfânta-Ana cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiul constă din:

1. Una sesiune parohială completă dată prin legea agrară. 2. Răscumpărare de bir 1000 Lei, una mie lei. 3. Stolele legale. 4. Întregirea dotației preoțești dela Stat.

Alesul, este obligat a achita regulat toate impozitele după beneficiu, a predică regulat și a catehiză la școalele din comună unde va fi ordonat de superioritatea sa.

Parohia este de cl. I (primă), deci dela recurenți se cere cvalificațiunea normată în Concluzul sinodului eparhial No. 84/1910.

Recursele ajustate regulamentar, adresate com. par. ort. rom. din Sfânta-Ana, se vor înainta of. protopopesc ort. rom. din Șiria (jud. Arad) în termenul concursual; iar reflectanții pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în Capela din Sfânta-Ana ca să-și arate dextiritatea în cele rituale și oratorie. Reflectanții au a produce și atestat despre eventualul serviciu prestat; iar dacă sunt din alta dieceză consensul P. S. Sale dlui Episcop diecezan al Aradului.

Dat în ședința com. par. ort. rom. din Sfânta-Ana, ținută la 14 Febr. 1926.

Ardelean Alexa,
preș. com. par.

Nicolae Tiandreu,
not. com. par.

În înțelegere cu: Mihail Lucașu, protoiereu.

—□—

1—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din Dubești, tractul Belinț, se exrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala” Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale, constătătoare din 30 jug., parte arător, parte fânaj.
2. Usufructul unui intravilan parohial de 3/4 jug.
3. Stole legale.
4. Birul parohial, constătător din 15 litri bucate de numărul de casă: 1/2 grâu și 1/2 cucuruz sfărâmat.

5. Retribuția dela stat, pe care parohia nu o garantează.

De locuință parohială se va îngriji parohia, până ce se va contribui casă parohială și supraedificate la care se deobligă parohia

Parohia e de cl. I. dar se admit și reflectanți cu cvalificație de cl. II.

Alesul va predică în toate Duminicile și sărbătorile va suporta toate dările publice după beneficiul său și e dator să catehizeze elevii ort. rom. dela școala primară, fără altă remunerație din partea parohiei.

Reflectanții își vor așterne petițiile concursuale instruate cu documentele prescise, comitetului parohial din Dubești, pe calale oficiului protopresbiter al ort. rom. din Belleț, județul Timiș și pe lângă respectarea dispozițiilor din §-ul 33 al Regul. pentru parohii, au să se prezenteze în termenul concursului, într'o Duminică ori sărbătoare în s. biserică din Dubești, spre a-și arată dexteritatea în tipic, cântare și oratorie.

Dacă sunt din altă eparhie, trebuie să se prezenteze P. S. Domn Episcop diecezan, spre a li se da binecuvântarea ca să poată reflecta.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: Gherasim Sârbu, protopresbiter ort. rom.

—□—

3—3

În conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consistor No. 269/926 pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul Iosif Matei din parohia II. Timișoara-Fabric se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. 1/2 din sesiunea parohială, din stole și din birul din parohie.

2. 1/2 din ajutorul și paușalul de lemne primit dela oraș.

3. 1/2 din întregirea dotației preoțești dela stat a preot. Iosif Matei până la stabilirea dotației de capelan din partea Ministerului Cultelor.

Din dările ce revin după beneficiul din parohie 1/2 cade în sarcina celui ales.

Cel ales va fi obligat a săvârși toate funcțiile din parohie și a servi în sf. biserică alternativ cu parohul din cealaltă parohie, având a predică în totdeauna, când va fi rândul la serviciu. Va catehiză la școalele primare și de ucenici din Cetate și Fabric și va face servicii (înmormântări) la spitalele din Timișoara, unde va fi designat de protopopul tractual.

Reflectanții pot să fie cand. de preoți, sau preoți, dar în funcție bisericească, toți cu cvalificațiune de clasa I.

Cei doritori a competi a acest post se vor prezenta în cutare Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Timișoara-Fabric spre a-și arată dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii; iar recursele însoțite de anexele necesare adresate comitetului parohial din Timișoara-Fabric, le vor înainta în termenul concursual, oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cei din Altă dieceză vor cere întâi binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan spre a putea recurge.

Timișoara-Fabric, din ședința comitetului parohial ținută la 10 Ianuarie 1926.

Constantin Țăran m. p.
președ. com. parohial

Gheorghe Caba m. p.
notar

În înțelegere cu: Dr. P. Țucra m. p. protopop.

3—3

Concurs de licitație minuendă.

Pentru reconstruirea acoperișului a sf. biserici din comuna Murani, jud. Timiș, în baza devizului de spese, aprobat de Ven. Consistor din Arad, No. 3003/1925, se va ținea licitație minuendă Duminică în 21 Martie 1926 la ora 2 (două) p. m. în școala confesională, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de esclamare este 141,900 Lei.
2. Licitanții vor depune 10% ca vadiu.
3. Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.
4. Comitetul parohial își rezerva dreptul de a da lucrarea aceluia întreprinzător, în care va avea mai multă garanție, fără considerare la rezultatul licitației.
5. Licitația va fi verbală.
6. Devizul de spese și celelalte condițiuni se pot vedea la oficiul parohial, ort. rom. din loc.

Murani, la 28 Februarie 1926.

Comitetul parohial.